

MAŁA USTAWA MEDIACYJNA

czyli zestaw regulacji prawnych mediacji w prawie cywilnym

KODEKS CYWILNY

Art. 10. W sprawach, w których zawarcie ugody jest dopuszczalne, sąd powinien w każdym stanie postępowania dążyć do ich ugodowego załatwienia. W tych sprawach strony mogą także zawrzeć ugody przed mediatorem.

Art. 123. § 1 pkt 3) **Bieg przedawnienia przerywa się: przez wszczęcie mediacji.**

Art. 124. § 1. Po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo.

§ 2. W razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez **wszczęcie mediacji**, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone.

Art. 125 § 1 **Roszczenie stwierdzone** prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugody zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo **ugodą zawartą przed mediatorem** i zatwierdzoną przez sąd, **przedawnia się z upływem lat dziesięciu**, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu.

KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO

Art. 98¹. § 1. Do niezbędnych kosztów procesu zalicza się **koszty mediacji** prowadzonej na skutek skierowania przez sąd.

Art. 103. § 1. Niezależnie od wyniku sprawy sąd może włożyć na stronę lub interwenienta obowiązek zwrotu kosztów, wywołanych ich niesumiennym lub oczywiście niewłaściwym postępowaniem.

§ 2 Przepis § 1 dotyczy zwłaszcza kosztów powstałych wskutek uchylenia się od wyjaśnień lub złożenia wyjaśnień niezgodnych z prawdą, zatajenia lub opóźnionego powołania dowodów, a także **nieusprawiedliwionej odmowy poddania się mediacji, na którą strona uprzednio wyraziła zgodę.**

Art. 104¹. **Koszty** mediacji prowadzonej na skutek skierowania przez sąd i zakończonej ugodą **znosi się wzajemnie**, jeżeli strony nie postanowiły inaczej.

KPC - Rozdział 1. Mediacja i postępowanie pojedyncze
dział II tytuł VI księga pierwsza części pierwszej

ODDZIAŁ 1. MEDIACJA

Art. 183¹. § 1. **Mediacja jest dobrowolna.**

§ 2. Mediację prowadzi się na podstawie umowy o mediację albo postanowienia sądu kierującego strony do mediacji. **Umowa** może być zawarta także **przez wyrażenie** przez stronę **zgody** na mediację, gdy druga strona złożyła wniosek, o którym mowa w art. 183⁵ § 1.

§ 3. W umowie o mediację strony określają w szczególności przedmiot mediacji, osobę mediatora albo sposób wyboru mediatora.

§ 4. Mediację prowadzi się przed wszczęciem postępowania, a za zgodą stron także w toku sprawy.

Art. 183². § 1. **Mediatorem może być** osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych, korzystająca w pełni z praw publicznych.

§ 2. **Mediatorem nie może być** sędzia. Nie dotyczy to sędziów w stanie spoczynku.

§ 3. **Organizacje społeczne i zawodowe mogą prowadzić listy stałych mediatorów oraz tworzyć ośrodki mediacyjne.** Wpis na listę wymaga wyrażonej na piśmie zgody mediatora. Informację o listach stałych mediatorów oraz o ośrodkach mediacyjnych przekazuje się prezesowi sądu okręgowego.

§ 4. **Stály mediator** może odmówić prowadzenia mediacji tylko z ważnych powodów, o których jest obowiązany niezwłocznie powiadomić strony, a jeżeli strony do mediacji skierował sąd - również sąd.

Art. 183³. **Mediator powinien zachować bezstronność** przy prowadzeniu mediacji.

Art. 183⁴. § 1. **Postępowanie mediacyjne nie jest jawne.**

§ 2. Mediator jest obowiązany zachować w tajemnicy fakty, o których dowiedział się w związku z prowadzeniem mediacji, chyba że strony zwolnią go z tego obowiązku.

§ 3. Bezskuteczne jest powoływanie się w toku postępowania przed sądem lub sądem polubownym na propozycje ugodowe, propozycje wzajemnych ustępstw lub inne oświadczenia składane w postępowaniu mediacyjnym.

Art. 183⁵. **Mediator ma prawo do wynagrodzenia i zwrotu wydatków** związanych z przeprowadzeniem mediacji, chyba że wyraził zgodę na prowadzenie mediacji bez wynagrodzenia. Wynagrodzenie i zwrot wydatków obciążają strony.

Art. 183⁶. § 1. **Wszczęcie mediacji przez stronę następuje z chwilą doręczenia mediatorowi wniosku** o przeprowadzenie mediacji, z dołączonym dowodem doręczenia jego odpisu drugiej stronie.

§ 2. Mimo doręczenia wniosku, o którym mowa w § 1, **mediacja nie zostaje wszczęta**, jeżeli:

- 1) stały mediator, w terminie tygodnia od dnia doręczenia mu wniosku o przeprowadzenie mediacji, odmówił przeprowadzenia mediacji,
- 2) strony zawarły umowę o mediację, w której wskazano jako mediatora osobę niebędącą stałym mediatorem, a osoba ta, w terminie tygodnia od dnia doręczenia jej wniosku o przeprowadzenie mediacji, odmówiła przeprowadzenia mediacji,
- 3) strony zawarły umowę o mediację bez wskazania mediatora i osoba, do której strona zwróciła się o przeprowadzenie mediacji, w terminie tygodnia od dnia doręczenia jej wniosku o przeprowadzenie mediacji, nie wyraziła zgody na przeprowadzenie mediacji albo druga strona w terminie tygodnia nie wyraziła zgody na osobę mediatora,
- 4) strony nie zawarły umowy o mediację, a druga strona nie wyraziła zgody na mediację.

Art. 183⁷. **Wniosek o przeprowadzenie mediacji zawiera** oznaczenie stron, dokładnie określone żądanie, przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie, podpis strony oraz wymienienie załączników. Jeżeli strony zawarły umowę o mediację na piśmie, do wniosku dołącza się odpis tej umowy.

Art. 183⁸. § 1. **Sąd aż do zamknięcia pierwszego posiedzenia wyznaczonego na rozprawę może skierować strony do mediacji.** Po zamknięciu tego posiedzenia sąd może skierować strony do mediacji tylko na zgodny wniosek stron.

§ 2. **Sąd może skierować strony do mediacji tylko raz w toku postępowania.**

§ 3. Postanowienie może być wydane na posiedzeniu niejawnym. Mediacji nie prowadzi się, jeżeli strona w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia lub doręczenia jej postanowienia o skierowaniu do mediacji nie wyraziła zgody na mediację.

§ 4. Przepisu § 1 nie stosuje się w sprawach rozpoznawanych w postępowaniu nakazowym, upominawczym i uproszczonym.

Art. 183⁹. Kierując strony do mediacji, **sąd wyznacza mediatora; jednakże strony mogą wybrać innego mediatora.** Na zgodny wniosek stron sąd może upoważnić mediatora do zapoznania się z aktami sprawy.

Art. 183¹⁰. § 1. Kierując strony do mediacji, **sąd wyznacza czas jej trwania na okres do miesiąca**, chyba że strony zgodnie wniosły o wyznaczenie dłuższego terminu na przeprowadzenie mediacji. W trakcie mediacji termin na jej przeprowadzenie może być przedłużony na zgodny wniosek stron.

§ 2. Przewodniczący wyznacza rozprawę po upływie terminu, o którym mowa w § 1, a przed jego upływem, jeżeli choć jedna ze stron oświadczy, że nie wyraża zgody na mediację.

Art. 183¹¹. **Mediator niezwłocznie ustala termin i miejsce posiedzenia mediacyjnego.** Wyznaczenie posiedzenia mediacyjnego nie jest wymagane, jeżeli strony zgodzą się na przeprowadzenie mediacji bez posiedzenia mediacyjnego.

Art. 183¹². § 1. **Z przebiegu mediacji sporządza się protokół**, w którym oznacza się miejsce i czas przeprowadzenia mediacji, a także imię, nazwisko (nazwę) i adresy stron, imię i nazwisko oraz adres mediatora, a ponadto wynik mediacji. Protokół podpisuje mediator.

§ 2. Jeżeli strony zawarły ugodę przed mediatorem, ugodę zamieszcza się w protokole albo załącza się do niego. Strony podpisują ugodę. Niemożność podpisania ugody mediator stwierdza w protokole.

§ 3. Mediator doręcza stronom odpis protokołu.

Art. 183¹³. § 1. **Po zawarciu ugody mediator niezwłocznie składa protokół** w sądzie, który byłby właściwy do rozpoznania sprawy według właściwości ogólnej lub wyłącznej.

§ 2. W razie skierowania przez sąd sprawy do mediacji mediator składa protokół w sądzie rozpoznającym sprawę.

Art. 183¹⁴. § 1. Jeżeli zawarto ugodę przed mediatorem, **sąd, o którym mowa w art. 183¹³, na wniosek strony niezwłocznie przeprowadza postępowanie co do zatwierdzenia ugody** zawartej przed mediatorem.

§ 2. Jeżeli ugoda podlega wykonaniu w drodze egzekucji, sąd zatwierdza ją przez nadanie jej klauzuli wykonalności; w przeciwnym przypadku sąd zatwierdza ugodę postanowieniem na posiedzeniu niejawnym.

§ 3. **Sąd odmawia nadania klauzuli wykonalności albo zatwierdzenia ugody** zawartej przed mediatorem, w całości lub części, **jeżeli ugoda jest sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa, a także gdy jest niezrozumiała lub zawiera sprzeczności.**

Art. 183¹⁵. § 1. **Ugoda zawarta przed mediatorem ma po jej zatwierdzeniu przez sąd moc prawną ugody zawartej przed sądem.**

§ 2. Przepis § 1 nie uchybia przepisom o szczególnej formie czynności prawnej.

ODDZIAŁ 2. POSTĘPOWANIE POJEDNAWCZE

Art. 202¹. Jeżeli strony przed wszczęciem postępowania sądowego zawarły umowę o mediację, sąd kieruje strony do mediacji na zarzut pozwanego zgłoszony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy.

Art. 259¹. **Mediator nie może być świadkiem** co do faktów, o których dowiedział się w związku z prowadzeniem mediacji, chyba że strony zwolnią go z obowiązku zachowania tajemnicy mediacji.

Art. 355 § 2. **Postanowienie o umorzeniu postępowania może zapaść na posiedzeniu niejawnym, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew w piśmie procesowym albo gdy strony zawarły ugodę przed mediatorem, którą zatwierdził sąd.**

Art. 394. § 1. **Zażalenie do sądu drugiej instancji przysługuje** na postanowienia sądu pierwszej instancji kończące postępowanie w sprawie, a ponadto na postanowienia sądu pierwszej instancji i zarządzenia przewodniczącego, których przedmiotem jest: 10¹) zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem.

Art. 436. § 1. **Jeżeli istnieją widoki na utrzymanie małżeństwa, sąd może skierować strony do mediacji.** Skierowanie to jest możliwe także wtedy, gdy postępowanie zostało zawieszono.

§ 2. Przepisy o mediacji stosuje się odpowiednio, z tym że **przedmiotem mediacji może być także pojednanie małżonków.** § 3. uchylony (now. w Dz.U.2010.7.45 art. 1 z dnia 19.04.2010)

§ 4. **Jeżeli strony nie uzgodniły osoby mediatora, sąd kieruje je** do mediacji prowadzonej przez mediatora, o którym mowa w § 3, albo do stałego mediatora posiadającego wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne w zakresie prowadzenia mediacji w sprawach rodzinnych.

Art. 445². **W każdym stanie sprawy o rozwód lub separację sąd może skierować strony do mediacji** w celu ugodowego załatwienia spornych kwestii dotyczących zaspokojenia potrzeb rodziny, alimentów, sposobu sprawowania władzy rodzicielskiej, kontaktów z dziećmi oraz spraw majątkowych podlegających rozstrzygnięciu w wyroku orzekającym rozwód lub separację. Przepisy art. 436 § 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 570². W sprawie, w której zawarcie ugody jest dopuszczalne, **sąd może skierować uczestników do mediacji. Przedmiotem mediacji może być także określenie sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej.** Jeżeli uczestnicy postępowania nie uzgodnili osoby mediatora, sąd kieruje ich do mediacji prowadzonej przez mediatora, o którym mowa w art. 436 § 3, albo do stałego mediatora posiadającego wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne w zakresie prowadzenia mediacji w sprawach rodzinnych.

Art. 777 w § 1 2¹) **Tytułami egzekucyjnymi są: ugoda przed mediatorem.**

USTAWA O KOSZTACH SĄDOWYCH W SPRAWACH CYWILNYCH

Art. 6. Koszty mediacji nie stanowią wydatków.

Art. 71. Oplatę stałą w kwocie **50 złotych** pobiera sąd od wniosku o: 1) nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu, innemu niż orzeczenie sądu, ugoda sądowa, nakaz zapłaty albo **ugoda zawarta przed mediatorem** w wyniku prowadzenia mediacji na podstawie postanowienia sądu kierującego strony do mediacji.

7) zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem w wyniku prowadzenia mediacji na podstawie umowy o mediację;

Art. 79. 1 pkt 2) lit a) **Sąd z urzędu zwraca stronie trzy czwarte uiszczonyj opłaty** od pisma wszczynającego postępowanie w pierwszej instancji, jeżeli w toku postępowania sądowego zawarto ugodę przed mediatorem.

